

Lovforslag til hurtig og velvillig Behandling. Hvis der overhovedet er noget Lovforslag, ved hvilket Situationen med bydende Tvang kræver en hurtig Behandling, maa det utvivlsomt siges at være dette. Der gør sig — det er alle paa det rene med — en nøje Vekselvirkning gældende mellem Bolignøden og Huslejeforhøjelsen. Hvis der ikke var Bolignød snart sagt over hele Landet, vilde der ikke være saa stærk Trang til ekstraordinære Lovforholdsregler for at værne Lejerne mod at blive Genstand for ublu Udbytning af inhumane Husejere. Det, det gælder om, er altsaa at tilstoppe Kilden til de eksorbitante Huslejeforhøjelser ved at søge at raade Bod paa Bolignøden. En helt anden Sag er, at selv om der arbejdes hurtigt, og Forholdsreglerne træffes saa snart, det paa nogen Maade er muligt, er det givet, at ogsaa Forholdsregler til at forhindre Udbytning af Lejerne vil være nødvendige.

Blandt de Foranstaltninger til Afhjælpning af Nødstilstanden, der nævnes i Bemærkningerne til Lovforslaget, er der en enkelt, som Frederiksberg Kommunalbestyrelse allerede paa egen Haand, men ganske vist i et meget indskrænket Omfang, søger at praktisere. Det er den Anvisning, som skal finde Sted af Kommunen til de servitutstridige Lejligheder, som Kommunalbestyrelsen har anset det for nødvendigt paa det nuværende Tidspunkt at lade Husejerne udleje paa visse Vilkaar for i nogen Grad at mildne Bolignøden og sikre, at der bliver Plads til alle de husvilde, der har meldt sig i et saa overordentlig stort Antal ved denne Flyttedag, et Antal, hvortil man aldrig før har kendt Magen. Det er ogsaa blevet nævnt af de foregaaende Talere, at det gælder om at give de kommunale Myndigheder et betydelig forøget Raaderum for deres Virksomhed og Myndighed paa dette Omraade, og det vil sikkert særlig gøre sig gældende allerede ved den første Opgave, som kommer til at foreligge for Kommissionen: at raade Bod paa Nødstilstanden.

Kommissionens videregaaende Opgaver rækker saa langt, og de spænder saa vidt, at de maa siges at være af den højeste sociale Betydning. Jeg skal her kun pege

paa en enkelt af disse Opgaver. Det maa blive Kommissionens Sag at sørge for at pege paa Veje til at skaffe rigeligt med Lys, Luft og Sol for Beboerne i Storbymen. De ældre af os vil vide, at der allerede er sket betydelige Fremskridt. Naar jeg tænker tilbage paa Københavns Udseende i min første Ungdom og sammenligner Tilstanden med Forholdene nu, maa jeg sige, at Fremskridtet er stort. Men vi er dog paa det rene med, at Tilstanden mange Steder, navnlig i København, men sikkert ogsaa mange Steder i de større Provinsbyer, mildt sagt er i højeste Grad uheldig. Her gælder det at skaffe Ændringer til Veje, der vil være ikke blot af økonomisk, men ogsaa af hygiejnisk Betydning og vil være af Betydning for den Slægt, der vokser op, saa den kan komme til at leve under gunstigere Vilkaar end den Slægt, der nu staar i sin Manddom. Allerede paa dette Omraade gives der Kommissionen Adgang til ikke alene at beskæftige sig med sociale, økonomiske og hygiejniske Spørgsmaal, men, som det hedder, ogsaa med æstetiske Spørgsmaal, og derunder vil selvfølgelig Spørgsmaalet om bedre Byggesæt melde sig. Ogsaa her tror jeg, det vil være rigtigt, at de kommunale Myndigheder faar større Raaderum, større Competence, end de hidtil har haft, for at hindre uheldig Bebyggelse og fremme en bedre, saa at det bliver smukke i Stedet for, hvad der nu mange Steder er Tilfældet, hæsle Bygninger, der rejser sig omkring i Byerne.

Med Hensyn til Kommissionens Sammensætning er der blot eet Punkt, jeg kunde ønske at henstille til lidt nærmere Overvejelse. Det hedder i Lovforslagets § 1, 2det Stykke: „Formanden udnævnes af Kongen, de øvrige Medlemmer vælges af Indenrigsministeren, seks af disse efter Indstilling af Københavns Kommunalbestyrelse, Købstadforeningen, Fællesorganisationen for Landkommuner med bymæssig Bebyggelse, Arbejdsgiverforeningen, De samvirkende Fagforbund og Fællesrepræsentationen for dansk Industri og Haandværk“. Man vil lægge Mærke til, at Frederiksberg ikke er med. Frederiksberg indtager en Særstilling. Kommunen er ikke Medlem af Købstadforeningen, og den har gennemgaaende heller ikke Interesser